
Hakija/asianosainen

Asia Avoin toimintakulttuuri Karelia-ammattikorkeakoulussa
Avoimen tieteen ja tutkimuksen (ATT) periaatteiden soveltaminen
Kareliassa

Päätös ja perustelut

Avoin toimintakulttuuri osaksi arkipäivää

Karelia-ammattikorkeakoulu on sitoutunut edistämään avointa toimintakulttuuria kaikilla sen toiminnan osa-alueilla ja keskeiset toimenpiteet kuvataan tässä Avoin toimintakulttuuri Karelia-ammattikorkeakoulussa -lausumassa. Karelia 2020 -strategian yhtenä keskeisenä linjauksena on avoin viestintä. Avointa toimintakulttuuria edistävät toimenpiteet kirjataan myös osaksi strategian toimeenpanosuunnitelmaa. Osana Opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa käytyjä tavoitesopimusneuvotteluja vuoteen 2020 saakka asetettiin tavoitteeksi avoimen toimintakulttuurin kypsyystason 4/5 saavuttaminen vuoden 2017 loppuun mennessä ja asian edistämiseksi on asetettu Karelian sisäinen projekti vuosille 2016–2017. Avoimen toimintakulttuurin edistäminen on osa Karelian laatujärjestelmää ja laatukäsikirjassa kehittämistä kuvataan seuraavasti:

Kareliassa toteutetaan avointa toimintakulttuuria, jonka avulla kaikki tuotettu tieto ja osaaminen pyritään saamaan näkyväksi sekä välitettyä kaikkien halukkaiden käyttöön. Avoimuuden muotoja ovat tutkimustiedon avoin julkaiseminen sekä tulosten popularisointi, tutkimusaineiston avaaminen sekä avoimet tutkimusmenetelmät. Avoimuuden avulla edistetään tutkimustulosten vaikuttavuutta yhteiskunnassa sekä mahdollistetaan uudenlaista yhteistyötä ja innovaatioita.

Keskeinen osa avoimen toimintakulttuurin jalkauttamista Kareliassa on henkilöstön osaamisen jatkuva kehittäminen avoimiin toimintatapoihin, avointa toimintakulttuuria tukevat tavoitteenasettelut osana kehitys-, tulostavoite- ja palkkauksen arviointikeskusteluja sekä avoimen toimintakulttuurin tuki- ja neuvontapalvelujen järjestäytyminen.

Vaikuttavuutta avoimella viestinnällä

Julkisesti rahoitetun tutkimus- ja kehittämistoiminnan tulosten tulee olla avoimesti verkossa kenen tahansa saavutettavissa. Julkaisutoiminnan avoimuudella tarkoitetaan sitä, että julkaisu on vapaasti saatavissa verkon kautta. Tästä käytetään myös nimitystä Open Access (OA).

Selkeäkielisyyden ja vuorovaikutteisuuden lisääminen viestinnässä (tulosten popularisointi ja ymmärrettävyyden parantaminen) on keskeinen osa Karelian avoimen toimintakulttuurin kehittämistä. Karelian julkaisupoliittikka noudattaa Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry:n yhteisiä periaatelinjauksia kuten Open Access -lausuma (2009). Lausuman mukaisesti ammattikorkeakouluissa toimivien opettajien ja tutkijoiden

Rehtori/Toimitusjohtaja

07.02.03

edellytetään rinnakkaistallentavan tieteellisissä julkaisuissa tai korkeakoulun omissa julkaisusarjoissa julkaistut tutkimusartikkelit Theseus-julkaisuarkistoon. Lausumassa suositellaan myös käyttämään avointa julkaisupolitiikkaa noudattavia julkaisukanavia. Myös aiemmin julkaistujen artikkelien rinnakkaistallentamista suositellaan.

Karelian julkaisutoiminnassa noudatetaan avoimilla verkkosivuilla olevan julkaisijan oppaan ohjeistuksia. Ohjeistusten avulla tuetaan etenkin henkilöstön avointa julkaisutoimintaa. Rinnakkaistallentamista ohjaa toimitusjohtajan päätös (30.1.2017). Rinnakkaistallentamista laajennetaan myös muihin kuin Karelian sarjajulkaisuihin ja rinnakkaistallentamisen kanavana käytetään ensisijaisesti valtakunnallista ammatti-korkeakoulujen yhteistä Theseus-portaalia. Julkaisutoiminnan resursoinnista on tehty erillinen toimitusjohtajan päätös (12.9.2016 §71) ja julkaisutavoitteet ovat myös osa henkilöstön kehitys-, tulostavoite- ja palkkauksen arviointikeskustelua. Kaikissa henkilöstön julkaisemissa digitaalisissa materiaaleissa suositellaan käytettäväksi Creative Commons -lisenssejä. Kareliassa toteutetaan systemaattista julkaisutietojen keruuta sekä mediaseurantaa.

Innovaatioiden edistämistä avoimella TKI-toiminnalla

Avoin TKI-toiminta tarkoittaa avointen toimintamallien hyödyntämistä ammattikorkeakoulujen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnassa. Avoin TKI-toiminta pyrkii siihen, että tutkimusetiikan ja juridiikan asettamissa rajoissa hankkeissa käytetyt menetelmät, aineistot, tulokset ja tuotokset ovat kaikkien halukkaiden käytettävissä. Tavoitteena on lisätä TKI-toiminnan laatua, luotettavuutta ja näkyvyyttä sekä edistää hankkeiden yhteiskunnallista vaikuttavuutta ja uusien innovaatioiden syntyä. Avoimuus lisää tutkijoiden meritoitumista ja ammattikorkeakoulun henkilöstön ammatillista verkostoitumista. TKI-toiminnan aineistojen, menetelmien, julkaisujen, osaamisen ja tukipalveluiden laajamittaisen saatavuuden ja saavutettavuuden kautta voivat yritykset, yhteisöt, päätöksentekijät sekä kansalaiset osallistua tutkimuksen tekemiseen sekä hyödyntää entistä laajemmin tutkimuksen tuloksia.

Kareliassa noudatetaan eettisesti kestävästä hyvästä aineistonhallintatapaa (HTK-ohje) ja aineistonhallinnassa noudatetaan avoimilla verkkosivuilla olevan aineistonhallinnan oppaan ohjeistuksia. Aineistonhallintasuunnitelman tekemistä pilotoidaan keväällä 2017 ja aineistonhallintasuunnitelmatyökalun käyttö vakiinnutetaan osaksi Karelian TKI-toimintaa. Aineistonhallinnan prosessista laaditaan toimitusjohtajan päätös vuoden 2017 aikana. Jokainen opinnäytetyön, tutkimuksen tai työelämän kehittämisprojektin tekijä, tutkija ja kehittäjä on itse vastuussa hyvän aineistonhallintatavan noudattamisesta.

TKI-toiminnan avoimuuden juridiikka ja sopimusasiat otetaan huomioon aineistonhallinnan ohjeistuksissa ja sopimuslakimies tukee henkilöstön osaamista sopimusasioissa. Tutkimuksessa syntyvien aineistojen omistusta ja käyttöoikeuksia koskevista sopimuksista ja niiden tekemisestä huolehditaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ennen tutkimushankkeen al-

Rehtori/Toimitusjohtaja

07.02.03

kua. Karelia on sitoutunut Opetus- ja kulttuuriministeriön asettaman tutkimuseettisen neuvottelukunnan (TENK) periaatteisiin ihmistieteellisestä tutkimuksesta ja sen eettisestä ennakoarvioinnista, ja Kareliassa toimii TENK:n kouluttama tutkimuseettinen tukihenkilö.

Karelian TKI-prosesseissa noudatetaan hankerahoittajien velvoitteita aineistojen avoimuudesta. Prosessit dokumentoidaan projektien prosessin-hallintajärjestelmä Prohassa ja osana dokumentointia ovat myös aineistojen ja tulosten hyödyntämissuunnitelmat. Karelian TKI-toiminnan ympäristöt ja infrastruktuurit ovat näkyvissä valtakunnallisessa infrastruktuuriportaalissa sekä Karelian omilla nettisivuilla. Karelian kumppanuustoimintajärjestelmää kehitetään edelleen ja kumppanuustoimintaa tukee CRM-järjestelmä.

Avoimen tieteen ja tutkimuksen tukipalvelut avoimuuden selkärangana

Avoimen tieteen ja tutkimuksen palvelut tukevat tutkimusta sekä TKI-prosessin avoimuutta. Palveluissa huomioidaan tutkimuksen ja TKI-toiminnan tuottaman tiedon koko elinkaari. Kansallisilla palveluilla edistetään myös yhteentoimivuutta sekä tutkimustuotosten avoimuutta ja jatkokäyttöä. Palveluiden teknologiavalinnat ja tietoturva ovat tarkoituksenmukaiset. Palveluiden palvelulupaukset, vastuutahot ja palveludokumentaatio ovat saatavilla.

Kareliassa hyödynnetään olemassa olevia kansallisia avoimen tieteen ja tutkimuksen kanavia, palveluita ja työkaluja ammattikorkeakoulujen yhteisten päätösten mukaisesti, mm. CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy:n tarjoamat palvelut. Kansainvälisiä palveluita hyödynnetään mikäli tarvittavaa palvelua ei ole saatavilla kotimaassa. DMPTuuli on aineistohallinnan työkalu, johon on luotu valmiita mallipohjia ammattikorkeakoulujen hankkeiden aineistohallintasuunnitelmien tekoa varten. IDA ja AILA ovat tutkimusaineiston säilytyspalveluja, jotka ovat avoimia ja maksuttomia suomalaisen tutkimusjärjestelmän toimijoille. ETSIN on tutkimusdatan hakupalvelu, joka sisältää tutkimusaineistoja kuvailevia tietoja eli metatietoja. ORCID-tutkijatunnistejärjestelmään liittymistä pohditaan parhaillaan Arenen tasolla.

Karelian sisäiset avointa toimintakulttuuria edistävät tuki- ja neuvontapalvelut organisoidaan osaksi kirjasto- ja tietopalveluja, tietohallintoa sekä TKI-tukipalveluita. Korkeakoulujen yhteisten tukipalvelujen kehittämistä pohditaan osana valtakunnallisia ATT-hankkeita.

Aineistohallintatyökalu DMPTuulin käyttöä pilotoidaan Kareliassa ja otetaan käyttöön osana kaikkea hankevalmistelua vuoden 2017 loppuun mennessä. IDA ja AILA -järjestelmiä käytetään ensisijaisesti Karelian tutkimusaineistojen tallentamiseen, ja tutkimusaineistojen tallentamisen systematiikalle luodaan ohjeistus osana Karelian sisäistä ATT-projektia vuoden 2017 loppuun mennessä. ETSIN ja ORCID -työkaluja hyödynnetään tarvittaessa.

Karelia Ammattikorkeakoulu Oy
Karelia-ammattikorkeakoulu

Toimenhaltijapäätös
30.1.2017 § 26

Rehtori/Toimitusjohtaja

07.02.03

Allekirjoitus

Rehtori/Toimitusjohtaja

Petri Raivo

Tiedoksi

Karelian henkilöstö

Lisätietoja

Helena Puhakka-Tarvainen, p. 050 430 2418
